

Sygn. akt IC 1673/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Dorota Toczyłowska
Protokolant:	Paulina Acewicz

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2014 roku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. Ł.

przeciwko M. Ł.

o zapłatę

na skutek zarzutów wniesionych przez pozwaną od nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Białymstoku I Wydział Cywilny z dnia 5 marca 2013 roku sygnatura akt INc 22/13

I. uchyła nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i powództwo oddała

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5.617 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w tym 3.617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego

III. odstępuje od obciążania powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi

UZASADNIENIE

Powód A. Ł. wniósł o zasądzenie na jego rzecz nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym od pozwanej M. Ł. kwoty 197.568,24zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 stycznia 2007r. do dnia zapłaty oraz obciążenie pozwanej kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przypisanych. (k. 2-3).

Uzasadniając żądanie wskazał, iż dochodzona pozvem kwota wynika z wystawionych, pokwitowanych przez pozwaną, jednak nie opłaconych faktur VAT nr (...) wystawionych w oparciu o umowę sprzedaży przedsiębiorstwa dokonaną przez powoda oraz K. K. wspólników spółki cywilnej (...) na rzecz pozwanej.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 5 marca 2013r. w sprawie I Nc 22/13 Sąd Okręgowy w Białymstoku zasądził od pozwanej M. Ł. na rzecz powoda A. Ł. kwotę 197.568,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 stycznia 2007r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.470,00 zł tytułem częściowego zwrotu opłaty sądowej (k. 83-84).

Od powyższego nakazu pozwana wniosła zarzuty. Kwestionowała w nich dochodzoną pozwem należność, wskazując, iż to powód nie dokonał rozliczenia się z nią. Podniosła zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, iż należności pochodzą z faktur wystawionych w 2006r. Nadto kwestionowała skuteczność dochodzenia przez powoda samodzielnie roszczeń z umowy sprzedaży, w której powód występował łącznie z K. K., jako współnikiem spółki cywilnej (...) (k. 88-92).

Powód w złożonej odpowiedzi na zarzuty wniósł o ich oddalenie i zasądzenie dochodzonej pozwem kwoty oraz poniesionych kosztów sądowych (k. 256)

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Bezspornym w sprawie było, iż A. Ł. oraz K. K. działając jako współnicy spółki cywilnej (...) zawarli w dniu 29 grudnia 2006r. z pozwaną prowadzącą w tamtym okresie działalność gospodarczą pod firmą (...) umowę sprzedaży przedsiębiorstwa. W § 3 określona została wartość przedmiotu sprzedaży na kwotę 199.563,88zł, § 2 przedmiotowej umowy określał przedmiot sprzedaży wskazując na środki trwałe, własność towarów handlowych według spisu inwentaryzacyjnego, środki pieniężne znajdujące się na koncie spółki, pozostające w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą wierzycelności, prawo do klienteli i dobre imię przedsiębiorstwa, know-how, nazwę przedsiębiorstwa(k. 4-5, 5, 7).

W dniu 29 listopada 2006r. (...) spółka cywilna wystawiła faktury VAT faktur nr (...) na kwotę 197.568,24 zł, które pozwana odebrała kwitując to własnoręcznym podpisem. Określony w nich sposób zapłaty wskazywał na płatność gotówką w terminie 7 dni (k. 10-79).

W dniu 17 grudnia 2012r. powód, przy pomocy swego pełnomocnika skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 199.563,83 złotych (k. 127).

Zgodnie z przepisem art. 495 § 1 kpc skuteczne wniesienie zarzutów kończy fazę niejawną postępowania nakazowego przenosząc sprawę na grunt procesu.

W toku procesu każda ze stron korzystała z pomocy profesjonalnego pełnomocnika. W piśmie przygotowawczym z dnia 27 listopada 2013r. pozwana podtrzymała zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując, iż podstawy zgłoszonego zarzutu upatruje w przepisie art. 554 kc. Na rozprawie w dniu 7 marca 2014r. (k. 289) powód przyznał zasadność zgłoszonego zarzutu przedawnienia, końcowo wnosząc o częściowe zwolnienie go od kosztów sądowych, z uwagi na trudną sytuację materialną.

Odnosząc przepisy prawa materialnego do powyższych ustaleń faktyczny przyznać należy trafność zgłoszonemu zarzutowi przedawnienia roszczenia.

Przewidziane w art. 118 kc terminy przedawnienia, jako terminy ogólne, mogą ulec skróceniu lub wydłużeniu z mocy szczególnego uregulowania ustawowego. Jeżeli zatem dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej ustawodawca przewidział termin przedawnienia trzyletni, a ten jest terminem ogólnym, to na tle konkretnego stosunku zobowiązaniowego może on ulec wyłączeniu. Takim przepisem szczególnym, wyłączającym stosowanie art. 118 kc, jest m.in. art. 554 kc. Przepis ten wskazuje, że roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży produktów rolnych i leśnych przedawniają się z upływem lat dwóch. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że w przepisie art. 554 k.c. chodzi o każdą sprzedaż niezależnie od jej form prawno-organizacyjnych (por. np. uchwałę z dnia 29 lutego 1996 r., III CZP 13/96; wyrok SN z dnia 19 listopada 2004 r. II CK 175/04). Pozwana wskazywał, iż roszczenie powoda przedawniło się z dniem 5 stycznia 2008r. Ostatecznie trafność zgłoszonego zarzutu przyznał również i powód.

Mając na uwadze powyższe w oparciu o przepis art. 496 kpc i przepis art. 554 kc orzeczono jak w sentencji orzeczenia.

O kosztach orzeciono na mocy art. 98 kpc mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Powód uległ w procesie w całości, ostatecznie przyznając, iż dochodzone przez niego roszczenie jest przedawnione. Jest więc stroną przegrywającą, zobowiązaną do zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu oraz poniesienia kosztów sądowych.

Powód wnosił o zwolnienie o odstąpienie od obciążania go kosztami procesu. Podstawę taką stwarza przepis art. 102 kpc, stanowiący, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu; jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Do okoliczności branych pod uwagę według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Za trafny należy natomiast uznać pogląd, zgodnie z którym sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 - z obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego. Por. postanowienie SN z dnia 8 grudnia 2011 r., IV CZ 111/11, LEX nr 1119554.

Odnosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, iż ani przebieg procesu, w którym powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, aż do rozprawy podtrzymywał swoje stanowisko, dopiero na rozprawie przyznając słuszność zarzutowi przedawnienia, ani też sytuacja osobista i materialna powoda nie daje podstaw do zastosowania wskazanego przepisu. Zasadne zatem było obciążenie powoda kosztami poniesionymi przez pozwaną, którymi były: uiszczona częściowo opłata od zarzutów w kwocie 2000zł (k. 172) oraz koszty zastępstwa procesowego określone w oparciu o zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz.1348 z 2002r.) wraz z opłatą skarbową zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635).

Ostatecznie niekorzystny dla powoda wynik procesu przenosi się odpowiednio na koszty sądowe należne Skarbowi Państwa stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, o których obowiązku ponoszenia do chwili wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie nie rozstrzygnięto. Stanowiły je brakująca część opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty w kwocie 5.509zł, od uiszczenia której pozwana została zwolniona.

Artykuł 113 ust. 4 u.k.s.c. stanowi w odniesieniu do kosztów sądowych odpowiednik przepisu art.102 kpc. Zgodnie z jego dyspozycją, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od przewidzianego w art. 113 ust. 2 i 3 u.k.s.c. obciążenia kosztami sądowymi: strony, której czynność spowodowała ich powstanie. W przypadku kosztów sądowych sytuacja materialna powoda wskazuje na faktyczną niemożliwość ich wyegzekwowania. Powód jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku, Jakkolwiek posiada nieruchomości w N. oraz odbębnią własność lokalu, obciążają go zobowiązania w kwocie ok. 100.000zł. Przeciwno powodowi prowadzone jest postępowanie egzekucyjne z tytułu zaległych zobowiązań alimentacyjnych. Powód utrzymuje się z pomocy finansowej otrzymywanej od matki. W tej sytuacji koszty związane z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego mogą znacznie przewyższyć należność, zatem obciążanie powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi było w niniejszej sprawie niecelowe.